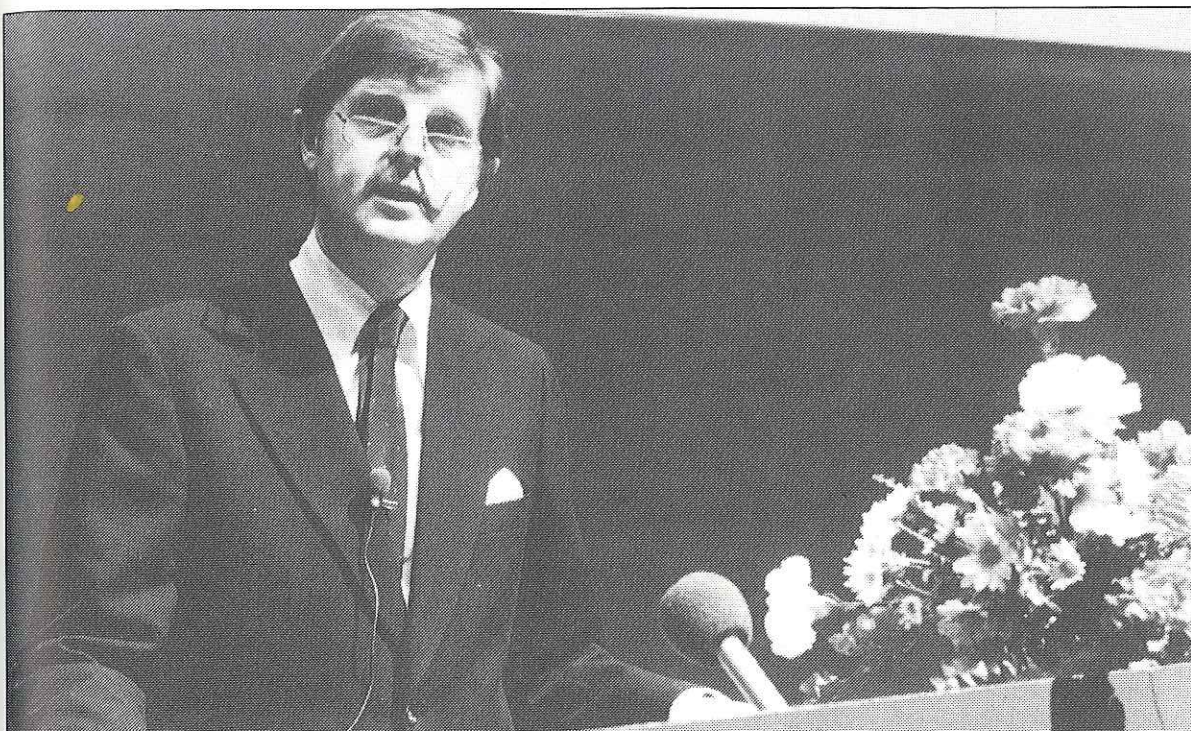

Konklusionen på Carl Th. Pedersens tale var, at grundforskning trives bedst med et minimum af langtidsplanlægning, og at den tid, der investeres i at udvikle gode og tidssvarende studier for de studerende, er den, der giver den bedste forrentning.

Lad universitetet få fred til undervisning og forskning

Rektor Carl Th. Pedersen advarede i sin tale ved årsfesten regeringen mod at bruge for meget af universitetets tid på langtidsplanlægning af forskningen. Desuden opfordrede han kommunen til at gøre mere for de studerende, f.eks. bygge et kollegium i anledning af 1000-års jubilæet.

Når man skal se tilbage på årets begivenheder i universitetets liv, er der to ord, der straks melder sig i tankerne, nemlig *hyrdebrev* og *langtidsplanlægning*.

Slår man ordet hyrdebrev op i Nudansk Ordbog, ser man, at et hyrdebrev er et brev, en biskop udsender til sit stifts præster og menigheder for at meddele dem, hvad han synes, de skal mene om en given sag.

Det brev, jeg hentyder til som hyrdebrevet, er et brev, undervisningsministeren i begyndelsen af april sendte til alle videregående uddannelsesinstitutioner. Ministeren gør i den første del af dette brev rede for,

hvad regeringen efter hans mening har gjort for de videregående uddannelsesinstitutioner, og hvad han nu forventer, institutionerne gør for at leve op til regeringens indsats.

Jeg skal ikke her forsøge at forklare de forskellige tiltag, regeringen har taget. De fleste er af så speciel karakter, at de ikke kan forklares på kort tid. Generelt vil jeg sige til regeringens ros, at den har tænkt på forskningen og er kommet med mange forslag til forbedring af forskningens og de videregående uddannelsesinstitutioners vilkår.

Nogle institutioner er måske mindre begejstrede end ministeren over

de opnåede resultater og føler måske, at resultaterne ikke helt står mål med ordene. Man føler, at glæden nok er blevet lidt ulige fordelt på de forskellige områder. Man er nok også af den opfattelse, at man kunne nå det samme mål ad andre veje og med bedre resultater.

Krav om effektivitet

Jeg skal derimod gå lidt nærmere ind på den anden del af hyrdebrevet, den del der handler om, hvad ministeren forventer, at vi gør. Som overskrift for denne del af brevet kan sættes føl-

Den planlægning, der er sket de sidste 10 år, er efter min mening alt for ressourcekrævende set i forhold til resultaterne.

gende sætning fra teksten: »Men frihed og ansvar hører sammen«.

Friheden, det vil de fleste uddannelsesinstitutioner nok opfatte som forskningsfriheden, er for os noget meget centralt. Vi er her helt på linie med ministeren i ønsket om størst mulig frihed.

Ansaret, ja hermed må man mene ansvaret for, at de midler, vi får stillet til rådighed, det være sig bygninger, driftsmidler, apparatur og arbejdstimer, udnyttes på den bedst tænkelige måde. Ja, selvfølgelig skal de det, vil man sige; men når vi skal til at gøre rede for, om vi nu også er sikre på, at de bliver det, kommer vi i vanskeligheder, for hvordan redegør vi for det? Det er let nok for en virksomhed, der producerer et eller andet konkret at gøre sin årsproduktion op og regne sin produktivitetstigning og rentabilitet ud; men hvordan gør man noget tilsvarende på et universitet?

Svært at måle forskning

Den ene af universitetets hovedopgaver er undervisning. På undervisningsområdet er det selvfølgelig simpelt at tælle op, om der er blevet et rimeligt antal kandidater færdige indenfor det forløbne år. Det skal jeg komme tilbage til senere.

Universitetets anden hovedopgave er forskning. Hvordan måler man effektiviteten af den? Der er gjort mange forsøg i tidens løb. Man kan tælle antallet af afhandlinger, en forsker har produceret, man kan tælle antallet af sider, han har offentliggjort, man kan tælle hvor ofte, andre forskere nævner hans arbejder etc.

Ved alle disse forskellige metoder får man et tal. Hvis tallet over en længere årrække er nul, ja så er man nogenlunde sikker på, at der er noget galt; men er tallet blot af en rimelig størrelse, er det svært at slutte noget ud fra det.

Den forsker, der har publiceret en afhandling på 5 sider, kan meget vel have haft større betydning for sit fags fremgang end ham, der har publiceret 100 sider. Den forsker, der har publiceret 2 afhandlinger, kan godt have ydet en større indsats end ham, der har publiceret 20 afhandlinger.

Totalt udføres mere forskning end man kan kræve

Dette betyder, at vil man have mere end et rimeligt overblik over situationen, er man nødt til at skride til det, man kalder en kvalitativ vurdering, en evaluering.

Man må nedsætte nogle udvalg bestående af fagfolk til at kulegrave de offentliggjorte afhandlinger og på et fagligt grundlag vurdere deres værdi. Det vil koste megen forskningstid, og resultatet vil formentlig ikke blive meget forskelligt fra det, man vidste i forvejen, nemlig at nogle er bedre end andre. Der findes god forskning, og der findes dårlig forskning. Som på ethvert posthus, i ethvert snedkerfirma, på enhver tegnestue, er der nogle, der er flittigere og dygtigere end andre.

– Vi bliver nok i nogen grad nødt til at slå os til tåls med, at de fleste bedømmelser automatisk bliver udført af det internationale forsknings-system. Hvis der ikke produceres arbejde af kvalitet, vil det ikke blive optaget i anerkendte internationale tidsskrifter.

Der må imidlertid ikke herske tvivl om, at universitetet ikke kan acceptere, at en medarbejder, der er ansat i en forskerstilling, ikke forsker. Det ville efter min mening være i såvel universitetets som disse såkaldte nulforskeres interesse, hvis det blev formaliseret, at forskningsretten kunne erstattes af noget andet, undervisning eller administration. Der burde findes retræteposter for forskere, der af den ene eller anden grund ikke længere er produktive indenfor forskningen.

I hyrdebrevet nævnes det, at man kan fordele forskning og undervisning frit. Jeg er imidlertid overbevist om, at gav universitetet officielt en forsker tilladelse til at overgå til anden tjeneste, ville vi straks blive underkendt af ministeriet under henvisning til, at det stred mod stillingsstrukturcirkulæret.

Som leder af universitetet er jeg overbevist om, at der totalt af de ansatte forskere udføres mere arbejde, end man kan kræve. Forskerne kan slet ikke lade være at bruge deres fri-

tid til forskning! Deres arbejde er også deres hobby.

Japanske forudsigelser bedre end vestlige

Det andet ord, der meldte sig i tanker, var langtidsplanlægning. Undervisningsministeriet udsendte i januar i år en skrivelse med titlen »Retningslinier for den langsigtede faglige planlægning af de videregående uddannelsesinstitutioner med forskning«. Denne langtidsplanlægning skulle række frem til 1993, altså spænde over 7 år. Det er indlysende, at universiteterne må planlægge og gøre sig nogle tanker om, hvad de vil bruge deres ressourcer til i de kommende år.

To englændere har skrevet en bog, der hedder: »Foresight in Science« (Fremsyn i Forskningen). De to forfattere påpeger, at Japan er langt forud for mange vestlige lande i deres forudsigelser af forskningens fremtidige tyngdepunkter.

Forfatterne har spurgt de japanske fremtidsforudsigere, om de havde erfaringer, der viste, at deres forudsigelser holdt. Hertil svarede japanerne, at det var meget britisk at spørge på den måde. I stedet for at tænke på fortiden, skulle man, som japanerne gør, kun tænke på fremtiden.

Pointen i dette paradoksale svar er, at forudsigelsen af fremtidens forskning ikke så meget er et spørgsmål om at lave spådomme, der går i opfyldelse, men mere er et spørgsmål om at skabe en fælles klar bevidsthed blandt forskerne om fremtiden, så de ved, hvor de vigtige ting kan ske. Det er på den måde ikke forudsigelserne, der er det afgørende; men det er den proces, hvorved de bliver til.

Ved nærmere studium fandt de to forfattere, at det ikke var en opfattelse, japanerne var ene om. Den fandtes også hos en lang række vestlige højteknologiske virksomheder. *Forudsigelsesprocessen er vigtigere end forudsigelsen.*

I Japan bringer man mennesker fra vidt forskellige miljøer sammen i forbindelse med disse forudsigelser. På den måde skaber man på universite-

Det, man gør i dag, kan sammenlignes med en gartners forsøg på at få et træ til at bære flere frugter ved at få kronen til at vokse kraftigt uden at sørge for, at roden (grundforskningen) følger med.

ter, i erhvervslivet og i administrative organer en fælles bevidsthed om den fremtidige prioritering af forskningen – en bevidsthed, der forpligter overfor resultaterne, så forudsigelserne på denne måde i en vis udstrækning bliver selvopfyldende.

En anden ting, der er værd at lægge mærke til, når vi taler om universiteternes langtidspanlægning, er, at man ikke mener, at den fundamentale grundforskning, som er den, man især beskæftiger sig med ved universiteterne, har så megen gavn af disse forudsigelser.

Det har derimod den strategiske grundforskning, der er den forskning, der beskæftiger sig med emner, der har samfundsmæssig betydning på kort sigt.

I denne sammenhæng er det også interessant, at japanerne har gjort den erfaring, at ministerier og administrative organer skal holde sig til at udstikke brede udviklingslinier snarere end komme med detaljerede forudsigelser. De skal lytte til de ideer, der kommer fra bunden af systemet, være lydhøre og samle det, de hører, til nogle visioner.

Danskere gør det, japanerne fraråder

Sammenligner man nu disse erfaringer med den langtidspanlægning, vi lige har afsluttet, ser man, at man i Danmark nogenlunde har gjort det, japanerne fraråder at gøre.

Direktoratet har udarbejdet et meget detaljeret oplæg over de resourcer, der er til rådighed i de år, planlægningen løber over fordelt på de forskellige faglige områder opdelt i VIP'er, TAP'er og driftsmidler, samt en oversigt over en lang række puljer, hvorfra man kan få penge. På dette grundlag har vi så skullet foreslå, hvordan vi kunne tænke os pengene brugt indenfor denne ramme. Direktoratet vil så endeligt bestemme, hvad der skal ske.

Det ligner ikke meget visioner, men må nærmest karakteriseres som høkerregning.

I stedet burde repræsentanter for universiteter, forskningsråd og erhvervsfolk have sat sig sammen og åndeligt befrugtet hinanden, hvorefter

man i undervisningsministeriet kunne tage politisk stilling til, om man havde råd til de ideer, der fremkom.

Den planlægning, der er sket de sidste 10 år, er efter min mening alt for ressourcekrævende set i forhold til resultaterne. Hvis man kunne gøre op hvor mange forskningsårsværk, der er gået tabt for forskningen ved denne planlægning, ville man blive rystet.

Planlægning tager tid fra forskning

Man må gøre sig klart, at når man fra ministeriets side hævder, at man har forøget forskningen, er det en påstand, der ikke kan dokumenteres. Der er bevilget flere forskningsårsværk; men samtidig har man skåret ned på undervisningsårsværkene til trods for, at studentertallet mange steder er steget. Odense Universitet har i år fået ca. 30% flere studerende end sidste år.

Når de studerende står her, føler de fleste lærere en moralsk pligt til at undervise dem så godt som muligt, derfor ofres den fornødne tid hertil, og det eneste sted, den kan tages fra, er forskningen. Skal der laves planlægning som her i foråret, ja, så er det igen forskningen, der må holde for.

Resultatet bliver mindre forskning eller mindre fritid. Det betyder, at det bliver mindre attraktivt for de forskningsinteresserede at være ansat ved universitetet.

I disse forhold har man nok den virkelige årsag til forskerflugten fra universiteterne, som der tales så meget om i disse år.

Jeg tror ikke, det er den dårligere løn i forhold til erhvervslivet, der er skyld i flugten, men snarere de forringede forskningsforhold. Hvis forskerne føler, at de har ideelle forskningsvilkår, tror jeg, de skeler meget lidt til de bedre lønninger udenfor universitetet.

Det ypperste, fremfor det næstbedste

Den europæiske rektorsammenslutning CRE holdt i april sit halvårige

møde i København. Mødet havde arbejdstitlen »Hvordan findes og støttes det fremragende i forskningen?«.

Formanden for Planlægningsrådet for Forskningen, professor Peder Olesen Larsen, holdt ved denne lejlighed et foredrag, hvori han bl.a. belyste forskerens problemer ud fra Karen Blixens bog »Babettes Gæstebud«.

Han sagde følgende: »Karen Blixen fortæller om kvalitet, om betingelserne for og viljen til at frembringe det fremragende. Emnet er kunsten; men kunst og forskning er nært beslægtet. Begge beror på menneskelig udfoldelse, på evnen og viljen til at skabe. Babette bruger sin lotterigevinst til at tilberede en fransk middag til mindedagen i Berlevaag. Hun gør det, fordi hun er kunstner. Hun har tidligere brugt sin kunst til at gøre Paris' tyranner lykkelige, de tyranner, som slog hendes mand og søn ihjel. Hun udtrykker sit forhold til kunsten ved at citere en operasanger, Achille Papin, som har sagt: »Det er frygteligt for en kunstner, det er ikke til at bære, at blive opmuntret til at yde sit næstbedste. Det er frygteligt for en kunstner at høste bifald for sit næstbedste. Der går gennem verden et langt skrig fra kunstnerens hjerte: Giv mig lejlighed til at yde mit ypperste.«.

Hvis vi fastholder, at kunst og forskning er to sider af samme sag, er der her et vægtigt budskab til de politikere og de embedsmænd, der afstikker retningslinier for forskningen.

Regeringen stirrer sig blind på få områder

Når man fra regeringens side har villet fremme forskningen, har man nok i nogen grad stirret sig blind på de områder, der i øjeblikket er in, nemlig områder som bioteknologi og informationsteknologi.

Her er det imidlertid nok for sent at yde noget grundlæggende, her skulle vi have satset for 10 år siden.

Ved i dag at satse så stærkt på netop disse områder, som regeringen gør, risikerer vi om 10 år at komme i

De fynske politikere har svigtet de studerende. Men det kan de nå at råde bod på endnu.

akkurat den samme situation, som vi er i i dag, fordi man har udsultet »mindre interessante områder« og derfor er kommet håbløst bagefter på disse nu »meget interessante områder«.

Det, man gør i dag, kan sammenlignes med en gartners forsøg på at få et træ til at bære flere frugter ved at få kronen til at vokse kraftigt uden at sørge for, at roden (grundforskningen) følger med.

Det ender galt. En dag visner kronen, fordi roden ikke længere kan forsyne den med tilstrækkeligt vand. Det tyske forskningsråd, den europæiske rektorsamling og en organisation, der hedder European Science Foundation holdt i juni et møde i Bonn, hvor man diskuterede det europæiske samarbejde indenfor forskningen. Det blev her stærkt fremhævet, at man skulle passe på ikke at satse for stærkt på den anvendte forskning på grundforskningens bekostning.

Man pegede endvidere på, at det var vigtigt at understøtte den forskning, der i øjeblikket ikke er i rampe-lyset. Det er specielt vigtigt i et lille land som Danmark.

For længe om studierne

Langtidsplanlægningen skulle altså dække en syv-årig periode, det er lidt længere end en anden langtidsplanlægningsperiode, nemlig længden af et studium. De fleste studier er normeret til 5-6 år; men man kan desværre konstatere, at næsten ingen gennemfører studierne på denne tid.

Den normale studietid er 10 år eller mere, hvilket er alt for længe af flere grunde.

De studerende bliver for gamle, inden de bliver færdige, de mister en betragtelig del af deres erhvervsaktive tid, og det er for dyrt at have dem så længe på universitetet.

Dårlige økonomiske vilkår

Årsagen til denne misere skal søges flere steder. Den vigtigste årsag er efter min opfattelse de studerendes dårlige økonomiske vilkår, der gør det nødvendigt for det store flertal at

have erhvervsarbejde ved siden af studiet.

Af uransagelige grunde er de studerende i Dagens Danmark blevet en slags paria blandt de unge. De ville være meget bedre stillet, hvis de opgav det hele og søgte bistandshjælp, for ikke at tale om det økonomiske slaraffenland, der venter dem, hvis de kunne blive arbejdsløse. Men vil de studere og skabe sig en levevej, ja, så kan de kun opnå en støtte på ca. 1.800 kr. om måneden.

Når man tager i betragtning, at et værelse heraf let kan sluge 1.000 kr., og en lærebog sjældent koster under 500 kr., så kræver det ikke megen fantasi at forestille sig, hvordan det regnestykke kommer til at se ud.

Enten må underskuddet dækkes ind med lån med fare for at stå med en håbløs gæld efter studietiden, eller også må en betragtelig del af den tid, der skulle være brugt til studierne, anvendes til erhvervsarbejde.

Der eksisterer endvidere den mærkelige regel, at uanset forældrenes støtte, kan den studerende ikke få nogen uddannelsesstøtte, hvis forældrene har en samlet socialindkomst på 260.000 kr. Denne spærregel gælder, til den studerende er 22 år. Der er derfor næsten ingen, der kan opnå en rimelig støtte fra studiets begyndelse.

Mange venter derfor med at påbegynde et studium, til de er 22 år med det resultat, at de er endnu ældre, inden de bliver færdige. Andre begynder deres studium som full-time-erhvervsarbejdere og får på denne måde en forkvaklet start.

Det er glædeligt, at aldersgrænsen til næste år sænkes til 20 år; men den burde helt fjernes. Den regulering af understøtten, der sker næste år, hæver imidlertid ikke den maksimale støtte.

Man får altså ikke afskaffet erhvervsarbejdet og gjort de studerende til heltidsstuderende. Dette ville kræve en fordobling af understøtten.

Undervisningen bør ikke forceres

At det er mangel på penge, der skaber problemerne for de studerende,

har Undervisningsministeriet i år indrømmet indirekte ved at oprette de såkaldte »flaskehalskurser« indenfor områder med god beskæftigelse, d.v.s. bioteknologi og informationsteknologi (datalogi).

Man har lagt en rund sum penge på bordet og tilbudt universiteterne og de studerende ekstra penge, hvis de ville bruge sommerferien til at gennemføre ekstra kurser.

De studerende får 6.200 kr. om måneden – et ganske forbavsende beløb sammenlignet med SU's 1.800 kr. Det må virke meget urimeligt på studerende fra mindre attraktive fag at se deres medstuderende således forgyldte.

Men jeg er helt enig med ministeriet i, at man har betrådt den rette vej. Skal vi have flere studerende hurtigt gennem systemet, må vi forøge støtten.

Jeg er imidlertid også overbevist om, at det ikke er nogen god ide på denne måde at forcere undervisningen. Det ligner for meget en erstatning af de normale kurser med eksamensmanuduktion, som jo nok ikke giver den helt gode forståelse af stoffet, selv om den er effektiv. Effektivitet er godt; men den må ikke sættes over alt.

De kandidater, vi uddanner, skal senere indtage nøglepositioner i samfundet. Det er derfor af afgørende betydning, at de ikke blot er teknikere, det man mindre flatterende kalder fagidioter.

1.800 kollegieværelser til 20.000 studerende

Et andet problem, der har snæver relation til de studerendes økonomiske situation, er deres boligsituation.

Det er indlysende, at en høj boligpris har indflydelse på de studerendes økonomi. En dårlig boligstandard har imidlertid også indflydelse på det arbejde, en studerende kan præstere.

Odense har ca. 1.800 kollegiepladser til samtlige uddannelsessøgende i Odense-området. Set i sammenhæng med at Odense Universitet alene har 6.000 studerende, er det ikke ret meget. Der er formentlig ca. 20.000 stu-

Visioner kræver, at man har en tro på en vis stabilitet i fremtiden, og det kan man, med alle de planlægnings tiltag, der er i øjeblikket, ikke have, hvis fremtiden skal række mere end et år frem.

derende i Odense, der opfylder betingelserne for at få tildelt en kollegieplads.

God forretning for kommunen

Lad os et øjeblik se lidt nærmere på, hvad en institution som Odense Universitet betyder for Odense Kommune og den fynske region. Det kan anskues fra flere vinkler.

Lad os først tage en meget kontant. Odense Universitet har et årligt budget på tæt ved 300 mio. kr. $\frac{1}{3}$ af dette er lønninger, der giver anledning til et betragteligt skattebeløb til Odense Kommune. Af det, der bliver tilbage efter skatten, bliver størstedelen lagt i fynske forretninger. Det giver igen skat til kommunen.

De 6.000 studerende bruger ca. 40.000 kr. årlig, hvor de så får dem fra. Det er 240 mio. kr. om året, der også kommer fynske forretninger til gode og giver igen anledning til skat til kommunen.

Det er altså økonomisk set ikke nogen dårlig forretning at have en institution som Odense Universitet placeret i en kommune.

Lad os se på sagen fra en anden side. Odense Sygehus er universitets-klinik for Odense Universitet. Det betyder, at sygehuset befinder sig i frontlinien af den moderne medicinske forskning. Det kommer fynboerne til gode, når de har sygehusets hjælp behov.

En tredje måde at anskue det på: Da vi for et par år siden beskæftigede os med ingeniøruddannelser i forbindelse med universitetet, viste det sig, at civil- og akademiingeniører helst ikke flytter bort fra det område, hvor de er uddannet.

De bliver omkring København og Ålborg. Fyn har 10% af Danmarks befolkning, men kun 5% af landets civilingeniører. Tilsvarende gælder andre uddannelser.

Universitetet giver fynske virksomheder mulighed for at komme i første række, når de skal ansætte kandidater, de ellers måtte tiltrække fra Århus eller København.

Alt i alt må man konstatere, at regionen på mange områder har gavn af Odense Universitet.

Kommunestøtte ville lune

Tillad mig nu – lidt upassende vil nogle måske mene – at spørge: »Hvad har kommunen og regionen gjort for Odense Universitet?«.

Jeg føler mig lidt tom, når jeg skal svare på dette. Man har tit forsikret os om, hvor glade man var for, at vi var her, men noget konkret kan jeg ikke erindre, at man har gjort for os.

Nå, jeg mener nu egentlig heller ikke, at det er kommunens opgave at gøre noget for os, det er en statsopgave, selv om det da kunne varme med lidt støtte i denne tid, hvor der skæres ned.

Jeg føler derimod, at det er kommunens opgave at gøre noget for vore studerende, som er kommunens kommende skatteborgere. Og her vender vi så tilbage til de studerendes boligproblemer, som kommunen så sørgeligt har negligeret. Langt de fleste kollegiepladser, vi har, er bragt til veje ved hjælp af private fonde og selvejende institutioner.

De fynske politikere har svigtet de studerende; men det kan de nå at råde bod på endnu. Odense Kommune har spurgt universitetet, hvad universitetet har tænkt at gøre for byen i anledning af 1000 års jubilæet i 1988.

Jeg skal her afsløre, at vi vil forære byen en ide, der vil uddødeliggøre byens vise fædre. Ideen er, at byen til minde om 1000 års jubilæet skal opføre et jubilæumskollegium. Bare et lille et med plads til 50 studerende som Thomas B. Thrige Kollegiet og Christmas Møller Kollegiet.

Det vil være et værdigt minde over tusindåret.

Studiekrav bør lempes

Jeg har hidtil kun talt om de ydre forhold, der var skyld i den lange studietid. Det skal ikke her skjules, at vi også selv har en del skyld.

Vi kræver for meget af vore kandidater. Vi er tilbøjelige til at blive ved med at læse stof på uden at fjerne noget i bunden. For at lette studierne har vi splittet de store eksaminer op i mange små. Det har desværre nok ført til, at små forøgelser af pensu ved

deleksaminer er vokset til store forøgelser for den enkelte studerende, der jo skal have alle de små eksaminer.

Vi må forsøge at sanere vore studier og ikke blot se på det ideelle men også skele til det rimeligt realiserbare. Vi må lave studieplaner, som det er muligt for den normalt begavede student at følge på den normerede tid.

Vi må forsøge at gøre vores undervisning mere effektiv. Her må vi desværre kæmpe med nedskæringerne på undervisningssiden, der ofte bliver imødegået med større og større hold. Vi vil i år komme op på, at en enkelt mand skal forelæse for 500 studerende på en gang.

Det er da glædeligt at se, at man ikke helt har mistet den humoristiske sans i ministeriet, idet man i den sidste budgetindkaldelse kalder sådanne nedskæringer for produktivitetstilgninger.

Det ville måske have været mere korrekt, hvis man havde kaldt det *tiltag til at forøge studietiden*.

Svært at have visioner

Som man formentlig har bemærket, har min tale her i dag ikke været særlig visionær; men jeg følger, at det i den situation, hvori vi står i dag, er meget svært at være visionær.

Visioner kræver, at man har en tro på en vis stabilitet i fremtiden, og det kan man, med alle de planlægnings tiltag, der er i øjeblikket, ikke have, hvis fremtiden skal række mere end et år frem.

Hvis jeg skal komme med en kort konklusion af det, jeg har sagt her i dag, skal det være: Når vi taler om langtidsplanlægning, er den tid, vi investerer i at udvikle gode og tidsvarende studier for vore studerende, den, der giver den bedste forrentning.

Jeg vil derimod advare mod at investere for megen tid i langtidsplanlægning af den fundamentale grundforskning, den trives bedst med et minimum af langtidsplanlægning.

Lad mig slutte med at gøre Karen Blixens ord til mine:

Lad de studerende og forskerne få fred til at yde deres ypperste!